

1. Job 35:14 Psalms 37:7

2. Job 35:15

- Rashi: Gd has punished few of your sins, as though He doesn't know about the great amount (פש) remaining
- Ibn Ezra: Job has become angry for nothing, not knowing how much reward (פש) is stored away for him
- Ibn Ezra: Job has not hoped for Gd, in his rage, and so Gd knows nothing of Job's many (פש) words

Other items

3. Midrash, Bereishit Rabbah 31:4

דבר אחר "קץ כל בשר". כתיב (איוב לה) "מרוב עשוקים יזעיקו ישועו מזרוע רבים"

- "מרוב עשוקים יזעיקו", אלו הנעשקים.
- "ישועו מזרוע רבים", אלו העושקים.
- אלו רבים על אלו ואלו רבים על אלו, אלו רבים על אלו בחימוס ממון ואלו רבים על אלו בחימוס דברים, עד שנתחתם גזר דינם. ולפי שהיו שטופים בגזל נימוחו מן העולם.

Alternatively, "The end of all flesh"

Job 35: "Because of the multitudinous acts of corruption they cause crying; they wail because of the arm of the many."

- "Because of the multitudinous acts of corruption they cause crying," these are the victims of corruption.
- "They wail because of the arm of the many," these are the agents of corruption.
- These outnumber these, and these outnumber these. These outnumber these in financial *chamas*, and these outnumber these in verbal *chamas*, until their verdict is sealed.

And because they were flooded in theft, they were wiped from the world.

4. Talmud, Eruvin 18b

אמר רבי ירמיה בן אלעזר כל בית שנשמעין בו דברי תורה בלילה שוב אינו נחרב שנאמר "ולא אמר אייה אלוק עושי נתן זמירות בלילה" Rabbi Yirmiyah ben Elazar said: Any house in which Torah is heard at night will not be ruined, as it says, "And he did not [need to] say, 'Where is the Gd who made me,' because he gave forth songs in the night."

5. Talmud, Eruvin 100b

"מלפנו מבהמות" זו פרידה [פרד?] שכורעת ומשתנת מים, "ומעוף השמים יחכמנו" זה תרנגול... אמר רבי יוחנן אילמלא לא ניתנה תורה היינו למידין צניעות מחתול, וגזל מנמלה, ועריות מיונה...

"He teaches us from the beasts" is the mule, which kneels when it passes urine, "And gives us wisdom from the birds" is the rooster... Rabbi Yochanan said: If the Torah had not been given, we would learn privacy from the cat, theft from the ant, and morality from the dove...

The Fourth Speech

6. What Elihu has said so far

- Gd sends messages, via dreams and harm (#1)
- Gd's benevolence to society shows Gd is not destructive, and is just (#2)
- Gd responds to the way you treat other people, so there is benefit to being good (#3)
- Repent! Acknowledge your deeds, express regret and accept that you will not repeat it (#1-2)

7. Structure

- 36:1-4 I'm not done yet
- 36:5-15 Gd communicates by protecting and punishing as appropriate
- 36:16-21 The suffering Gd inflicts saves people from worse suffering
- 36:22-37:13 Gd is mighty beyond our understanding, as exemplified in storms
- 37:14-24 Job, what do you actually know of Gd?

8. Rashi to 36:9

וכל דברי אליהוא תנחומין שלימים היו ולא קינתורין כלומר אל תדאג על יסורין אם צדקת כי לטובה הן לך:
Elihu's words are fully of consolation, not attacks. Do not worry about suffering; if you are righteous, the suffering benefits you.

9. Talmud, Megilah 13b

"לא יגרע מצדיק עיניו" בשכר צניעות שהיתה בה ברחל זכתה ויצא ממנה שאול, ובשכר צניעות שהיה בו בשאול זכה ויצאת ממנו אסתר. ומאי צניעות היתה בה ברחל? דכתיב "ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא" - וכי אחי אביה הוא? והלא בן אחות אביה הוא! אלא אמר לה 'מינסבא לי', אמרה ליה 'אין, מיהו אבא רמאה הוא, ולא יכלת ליה'. אמר לה, 'אחיו אנא ברמאות... ומאי רמיותא?' אמרה ליה 'אית לי אחתא דקשישא מינאי, ולא מנסיב לי מקמה'. מסר לה סימנים. כי מטא ליליא, אמרה 'השתא מיכספא אחתאי', מסרתינהו ניהלה. והיינו דכתיב "ויהי בבקר והנה היא לאה" - מכלל דעד השתא לאו לאה היא? אלא מתוך סימנין שמסרה רחל ללאה, לא הוה ידע עד השתא...

"He will not 'reduce' from the righteous His eyes" – As reward for Rachel's privacy, she merited to produce Shaul. As reward for Shaul's privacy, he merited to produce Esther. What was Rachel's privacy? Bereishit 29:12 says, "And Yaakov told Rachel that he was her father's brother" – Was he her father's brother? He was the son of her father's sister! Rather: He said, 'Marry me.' She said, 'I would, but my father is a plotter, and you cannot beat him.' He said to her, 'I am his brother in trickery... and what would be his plot?' She said, 'I have an older sister, and he will not marry me off before her.' He gave her cues. That night, Rachel said, 'My sister will be shamed!' She gave the cues to her sister. Thus Bereishit 29:25 says, "And in the morning, she was Leah" – Was she not Leah until now? But because of the cues Rachel gave to Leah, he did not know until now...

10. Talmud, Zevachim 102a

בשעה שפוסקים גדולה לאדם פוסקים לו ולזרעו עד סוף כל הדורות שנאמר "לא יגרע מצדיק עיניו ואת מלכים לכסא [וישיבם לנצח] וגו'",
ואם הגיס דעתו הקב"ה משפילו, שנאמר "ואם אסורים בזקים ילכדון בחבלי עוני".

When they assign greatness to someone, they give it to him and his children for all generations, as in Job 36:7. But if he becomes arrogant, Gd lowers him, as in Job 36:8.

11. Metzudat David to 36:10

ובזה יגלה אזנם לקבל מוסר, וכאלו יאמר להם אשר ישובון מן האון אשר התחילו לאחוז בה. ולטובה אם כן יחשב להם:
And thus He opens their ear to receive rebuke, as though He had told them to return from the evil they had begun to practice. If they do this, it will be considered good for them.

12. Talmud, Menachot 99b-100a

בוא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם. מדת בשר ודם אדם מסית את חבירו מדרכי חיים לדרכי מיתה, והקב"ה מסית את האדם מדרכי מיתה לדרכי חיים שנאמר "ואף הסיתך מפי צר" - מגיהנם שפיה צר, שעשנה צבור בתוכה...

See that the traits of Gd are not like those of flesh and blood. A person seduces another from life to death, but Gd seduces a person from death to life, as in, "He seduces you from the mouth of *tzar*" – from Gehennom which has a narrow [*tzar*] mouth, its smoke stored up inside it.

13. Metzudat David to 36:19-20

וכי יהיה שררתך ערוך ומתוקן מבלי תקדים לה צרה, וכל אמיץ כח ותוקף יסורים? כי הלא אם תתמיד הטובה, תבעט במקום מרוב כל, ותאבד עדי עד. אל תתאוה צרה חשוכה כלילה אשר באה על העכו"ם להסתלק מן העולם...

Should your strength be arrayed and established without any suffering, strong blows and mighty suffering first? If one were to have perpetual good, he would kick out at Gd due to his plenty, and be lost forever. Do not desire the black trouble which befalls idolaters, causing them to leave this world...